

Волонтерство як можливість для професійного становлення майбутніх соціальних працівників

Професійне становлення ми розглядаємо як сукупність регульованих соціальних та педагогічних процесів, що дозволяють майбутнім соціальним працівникам засвоювати систему професійних установок, норм і цінностей. Ми вважаємо, що зміст професійного становлення майбутніх соціальних працівників полягає в формуванні їх як членів професійного співтовариства, в забезпеченні їх професійно-особистісного розвитку та становленні як суб'єктів соціальної роботи.

Звичайно, основою професійного становлення майбутніх соціальних працівників, її центральними компонентами є професійне навчання і професійне виховання. Головною метою професійного навчання є набуття знань, навичок і умінь, необхідних для успішного здійснення конкретного виду професійної діяльності. Однак цього недостатньо, необхідно і цілеспрямоване формування у майбутніх фахівців системи соціально-професійних якостей, глибоких переконань, світоглядних позицій, ціннісних орієнтацій, що становить фундамент для розвитку професіоналізму.

У сучасних навчальних програмах підготовки соціальних працівників у ВНЗ головною метою викладання, на жаль, залишається засвоєння знань студентами. Що ж стосується формування на основі отриманих знань практичних умінь і навичок, то це завдання лишається здебільшого ще на рівні декларування.

Ми переконані, що вже на ранніх стадіях професіоналізації, в процесі навчання у ВНЗ необхідно враховувати особливості структури та закономірності професійного та особистісного самовизначення студентів. І особливу роль тут відіграє залучення майбутніх соціальних працівників до волонтерської діяльності.

Волонтерська діяльність за своїм змістом та призначенням має схожі гуманістичні цінності, що і професійна соціальна робота та соціально-педагогічна діяльність.

Тому, є неоціненним внесок волонтерської діяльності в процес формування гуманістичних професійно-особистісних ціннісних орієнтацій майбутніх фахівців соціальної роботи.

У процесі волонтерської діяльності у майбутніх соціальних працівників формуються наступні компоненти гуманістичного професійно-особистісного досвіду:

- ціннісно-емоційний (досвід переживання та проживання емоційно насичених ситуацій гуманістичного спілкування і поведінки);
- ціннісно-інформаційний (знання про сутність і зміст гуманістичних цінностей суспільного розвитку, гуманістичної

місії своєї професії, її гуманістичних цінностях - цілі та цінності-засоби);

- ціннісно-корекційний (досвід корекції ціннісних уявлень, переконань, почуттів, якостей відповідно до гуманістичними вимогами професії і суспільства);
- ціннісно-орієнтаційний (досвід орієнтації в світі гуманістичних цінностей, уміння виділяти їх у змісті професійної діяльності, спостерігати і аналізувати їх прояву в практичній роботі і поведінці фахівців, своїх товаришів і т.д.);
- ціннісно-поведінковий (досвід гуманістично орієнтованої професійної діяльності, її регуляція відповідно до гуманістичними принципами і нормами професії);
- ціннісно-рефлексивний (досвід ціннісної рефлексії своєї діяльності, поведінки та спілкування, самоаналізу та самооцінки своїх особистісно та професійно значущих якостей з точки зору їх відповідності гуманістичним нормативам професійного середовища);
- ціннісно-смысловий (досвід вибору, критичної оцінки гуманістичних термінальних та інструментальних цінностей суспільства та професії).

Участь майбутніх соціальних працівників у волонтерській діяльності прищеплює їм прагнення до відповідальності не тільки за власне життя, а й за благополуччя суспільства в цілому. Волонтерська діяльність сприяє формуванню у волонтерів таких якостей, як милосердя, доброта, прагнення прийти на допомогу ближньому. Важливим результатом участі в волонтерській діяльності стає розуміння можливості і необхідності змін у суспільстві, усвідомлення власної відповідальності за них. У свою чергу, усвідомлення такої необхідності самим позитивним чином позначається на розвитку самоповаги, впевненості в собі, визначенні свого місця в житті, як у сьогоденні, так і в майбутньому - тих самих факторах, на яких базується успішність людини як особистості.

Волонтерська діяльність формує у людини звичку, потребу в творчій результативній діяльності. Закріплюючись, така потреба у майбутній професійній діяльності стане орієнтувати сьогоdnішнього студента на досягнення поставлених цілей, доведення розпочатої справи до бажаного результату.

Участь в організації добровольчих акцій розвиває у студентів необхідні і в житті, і в професійній соціальній роботі, і в соціально-педагогічній діяльності лідерські якості: вміння залучити до справи, зацікавити людей, організувати людей, організувати себе, домогтися підтримки від державних і комерційних структур тощо. У процесі добровольчої діяльності студенти поповнюють професійний досвід, розширюють свій кругозір, підвищують культурний рівень, розвивають соціальний інтелект, творчі здібності тощо.

Список використаних джерел:

1. Гревцова Е.В. Волонтерская деятельность как фактор развития социальной активности студентов – будущих социальных работников / Е. В. Гревцова // Современные проблемы науки и образования. – 2012. – № 6. – Электронный ресурс : www.science-education.ru/106-7467
2. Иванова Л. К. Добровольческая деятельность как средство воспитания будущих социальных работников и педагогов / Л. К.Иванова // Теория практика развития качества образования в условиях школы и педагогического образовательного учреждения: сборник научных трудов; под ред. Т. И. Шалаевой. - Новокузнецк: Изд-во КузГПА, 2004. – с.56–72.
3. Мухамедзянова Н. Р. Подготовка будущего специалиста социальной работы к гармоничному взаимодействию с клиентами / Н. Р. Мухамедзянова // Отечественный журнал социальной работы. – 2007. – №3. – С.83–92.
4. Тимонин А. И. Социально-педагогическое обеспечение профессионального становления студентов гуманитарных факультетов университета : уч. пособие / А. И. Тимонин. – Ярославль: Изд-во ЯГПУ, 2008. – 263 с.